

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3941/2023
21.02.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Шебековић, адвокат из ..., против тужене "Школа за дизајн текстила и коже" ..., чији је пуномоћник Денис Мурић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3158/22 од 13.07.2023. године, у седници одржаној 21.02.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против решења Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3158/22 од 13.07.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П1 16/22 од 01.06.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење о отказу Уговора о раду број ... од ...2020. године и тужена обавезана да тужиоца врати на рад у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 52.500,00 динара.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3158/22 од 13.07.2023. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда и одбачена тужба тужиоца ради поништаја решења директора тужене број ... од ...2020. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка исплати износ од 118.500,00 динара.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. у вези са чланом 403. Закона о парничном поступку, Врховни суд је оценио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац који је по образовању дипломирани ... код тужене је био у радном односу на неодређено време почев од ...2005. године, на основу одлуке директора од ...2005. године, на радном месту ... Чланом 13. Уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број 492/1 од 29.12.2006. године, закљученог између парничних странака, уговорено је да запослени и послодавац прихватају да се на права, обавезе и одговорности које нису утврђене овим уговором, примењују одредбе Закона о раду и других прописа који регулишу радноправну материју. Решењем тужене број ... од ...2020. године тужиоцу је отказан Уговор о раду број ... од ...2005. године, због незаконитог рада и пропуштања радњи у обављању послова радног места, чиме је учинио тежу повреду радне обавезе из члана 164. став 1. тачка 7, 14, 15. и 16. Закона о основама система образовања и васпитања. Наведеним решењем одређено је да запосленом радни однос престаје даном пријема наведеног решења. Решење садржи образложење са анализом изведених доказа, али не садржи упутство о правној поуци. Из образложења истог произлази да је директор школе закључком од ...2020. године покренуо дисциплински поступак против тужиоца због наведених повреда радних обавеза, да је достава наведеног закључка покушана ...2020. године препорученом пошиљком, али да је тужилац одбио његов пријем, након чега је закључак истакнут на огласној табли туженог. Тужилац се ...2020. године изјаснио на закључак о покретању дисциплинског поступка. Јавну расправу у дисциплинском поступку директор је заказао за ...2020. године, на коју је тужилац био уредно позван, али истој није приступио, па је главна расправа одржана у његовом одсуству, у присуству председника синдиката, када је утврђено које су повреде радних обавеза извршене од стране тужиоца, због чега му је изречена мера престанка радног односа у смислу члана 166. став 7. Закона о основама система образовања и васпитања. Тужилац није побијао решење тужене број ... од ...2020. године изјављивањем жалбе органу управљања тужене.

Имајући у виду овакво утврђено чињенично стање, првостепени суд је закључио да је оспорено решење незаконито из разлога што не садржи поуку о правном леку, као обавезни елемент прописан чланом 185. став 1. Закона о раду.

Одлучујући о жалби тужене, другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и одбацио тужбу са образложењем да је Законом о основама система образовања и васпитања прописана двостепена интерна заштита, која у конкретном случају није спроведена пропустом тужиоца, те како тужилац постављеним тужбеним захтевом побија само првостепено решење, то исто не може бити предмет судске заштите у спору ове врсте, све у смислу члана 1. став 5. и 168. Закона о основама система образовања и васпитања и члана 141. став 6. Закона о општем управном поступку.

По оцени Врховног суда неосновано се ревизијом указује да је наведени закључак другостепеног суда заснован на погрешној примени материјалног права.

Чланом 1. став 5. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 88/17...6/20), прописано је да се на питања поступања о управним стварима која нису уређена овим законом, примењује закон којим се уређује општи управни поступак. Чланом 168. истог закона, прописано је да на решење о остваривању права, обавеза и одговорности запослени има право на жалбу органу управљања у року од 15 од дана достављања решења директора (став 1), да ако орган управљања не одлучи по жалби или ако запослени није задовољан другостепеном

одлуком, може се обратити надлежном суду у року од 30 дана од дана истека рока за доношење решења, односно од дана достављања решења (став 7), да у радном спору запослени који побија коначно решење, тужбом мора обухватити и првостепено и другостепено решење (став 8).

Чланом 141. став 6. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16...95/18), прописано је да странка којој је дато погрешно упутство у правном средству може да поступи по прописима или по упутству, због чега не сме да трпи штетне последице. Када није било никаквог упутства или је било непотпуно, странка може да поступи по важећим прописима или да у року од 8 дана од када је обавештена о решењу захтева допуну решења.

Код утврђеног да решење тужене од ...2020. године о отказу уговора о раду није садржало упутство о правној поуци, али да се у складу са Законом о основама система образовања и васпитања на питања поступања о управним стварима која нису уређена овим законом, примењује Закон о општем управном поступку, то је правилан закључак другостепеног суда да чињеница непостојања упутства о правном леку на предметном решењу тужене о отказу уговора о раду није од утицаја на његову законитост у смислу члана 185. став 1. Закона о раду, јер је тужилац имао могућност да поступи по прописима и не трпи штетне последице таквог пропуста тужене или да захтева допуну решења, што није учинио. Због наведеног, неосновани су ревизијски наводи тужиоца да је незаконито решење које не садржи све оно што је законом прописано да мора да садржи, те да мора бити поништено.

Надаље, Законом о основама система образовања и васпитања, предвиђена је двостепеност у поступку одлучивања о правима, обавезама и одговорностима запослених у установама васпитања и образовања, те предмет тужбеног захтева у судском спору у циљу заштите повређеног права запосленог мора бити коначна одлука послодавца, односно одлука донета поводом жалбе запосленог против првостепеног решења или првостепено решење против којег је жалба изјављена, али орган управљања о њој није одлучио.

Како тужилац против првостепеног решења тужене о отказу уговора о раду од ...2020. године није поднео жалбу органу управљања, на шта је имао право, то је правилно другостепени суд применио материјално право када је закључио да наведено решење не може бити предмет тражене судске заштите у овом спору, у смислу члана 168. Закона о основама система образовања и васпитања, јер пропустом тужиоца није спроведена двостепена заштита у управном поступку. Следом наведеног, правилно је другостепени суд поступио када је првостепену пресуду укинуо и тужбу одбацио у складу са чланом 16, 374. став 2. тачка 2. и 391. став 2. Закона о парничном поступку.

Због наведеног, неосновани су наводи ревизије да тужилац уопште није имао могућност да се обрати другостепеном органу и да због пропуста тужене да да поуку о правом средству трпи штетне последице. Без утицаја су наводи ревидента да се судски поступак може покренути и против првостепене одлуке, када се има сматрати да је иста коначна, код чињенице да је чланом 168. став 7. Законом о основама система образовања и васпитања јасно прописано да се запослени надлежном суду поводом првостепеног решења може обратити само у ситуацији ако орган управљања не одлучи о жалби на то решење, што у конкретном није случај.

Приликом доношења одлуке, овај суд је ценио остале ревизијске наводе, али је закључио да исти нису од утицаја на другачију одлуку, јер је другостепена пресуда донета правилном применом материјалног права.

Из наведених разлога, Врховни суд је, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић